

L'imperi televisiu del PP a Balears

Fins ara la creació de la televisió autonòmica de Balears, IB3, que començarà a emetre el pròxim 1 de març, diada de Balears, havia estat relativament polèmic per mor, sobretot, de la qüestió lingüística. Ja se sap: l'anunciat bilingüisme que farà que els idiomes emprats siguin el castellà estàndard i el català en les seves modalitats insulars. Doncs bé, ara ha emergit un element nou, molt més polèmic.

El Govern balear no solament posa en marxa una televisió autonòmica, sinó que a partir d'aquesta el president, Jaume Matas, està muntant una operació per crear un vertader imperi mediàtic pròxim als conservadors. Al millor estil Eduardo Zaplana. De fet, aquest setmanari ja explicà (número 967) en què consisteix l'operació zaplanesca al País Valencià. La matista a Balears n'és una còpia fidel. Adaptada, però quasi idèntica. Encara és més: va ser pensada i dissenyada conjuntament pels dos amics corals, Eduardo i Jaume, o Matas i Zaplana, mentre compartien la mateixa taula. No la d'un dinar, sinó la del consell de ministres.

L'operació Zaplana-Matas. Van ser *Diario de Mallorca*, *Diario de Ibiza* i *Levante-EMV*, tots tres editats pel Grup Moll, els que la setmana passada posaren de manifest les característiques fonamentals de l'operació dissenyada per Zaplana i Matas quan compartien condició ministerial. Val a dir que el Grup Moll de comunicació s'havia presentat al concurs que convocà el Govern bale-

ar per atorgar les freqüències de televisions locals digitals per al futur immediat, seguint l'aplicació de la normativa del Govern de l'estat. El gabinet de Matas ha deixat sense cap concessió a l'esmentat grup. La qüestió és que els diaris citats informaren durant la setmana passada de les intencions que tenien Zaplana i Matas quan eren ministres del PP. En síntesi, dissenyaren una estratègia per aconseguir crear un vertader imperi televisiu d'obediència fidel, tant al País Valencià com a Balears. Aquella antiga operació, que no quallà, ha revifat ara a Balears a partir del nucli que és la televisió autonòmica, la qual serà nodrida per productores en part creades *ad hoc*, alguna de les quals, i d'altres, tendran també, directament o indirecta, les concessions de televisions locals digitals, d'acord amb la normativa que afectarà properament aquests mitjans, ja que, segons les previsions, a partir del 2008 tots hauran d'emetre en digital.

Segons les informacions dels diaris del Grup Moll, la primera operació va ser ideada durant l'any 2002. El nucli empresarial impulsor era Aguas de Valencia, la coneguda empresa distribuïdora d'aigua per a la capital valenciana, participada accionarialment pel grup francès Bouygues. Zaplana intentà que l'empresa francesa (vegeu també per a més informació el número d'EL TEMPS abans esmentat, i el número 968) compràs accions de Tabarka, una societat propietat d'empresaris pròxims al PP amb interessos en mitjans de comunicació, inclosa la televisió. L'objectiu final era que aquesta última empresa adquirís

El Govern balear està fent les passes per culminar un model televisiu insular i balear en el qual pràcticament restarà fora del control directe o la influència dels conservadors. La televisió autonòmica i les futures locals digitals terrestres conformen el teixit d'una operació ideada originàriament per Eduardo Zaplana i Jaume Matas.

MIGUEL PANEZAS / EFE

A l'esquerra, seu a Palma del Canal 4 Televisió, l'emissora local que és peça clau de l'entramat que s'està muntant i alhora nucli de l'empresa que realitzarà els informatius per a IB3, la qual és dirigida per Maria Umbert, a la foto de la dreta.

tot un entramat de mitjans, especialment audiovisuals, que a la pràctica serien d'obediència directa d'Eduardo Zaplana. A aquesta operació valenciana fou a la que s'apuntà Matas quan tots dos, cal recordar, eren ministres del Govern espanyol. D'alguna manera es pot dir, doncs, que don Eduardo eixamplà l'operació a Balears perquè don Jaume pogués gaudir de quelcom semblant a les Illes, on el disseny depenia d'adquirir televisions locals. L'estratègia general es frustrà quan la societat francesa declinà fer les inversions que se li havien demanat.

Cal contextualitzar políticament el moment. Aleshores, any 2002, el PP a Balears era a l'oposició i les seves expectatives per a les eleccions autonòmiques del 2003 estaven molt enterbolides. Però, en canvi, tothom donava per fet que els conservadors continuarien governant a l'estat. En aquells moments, els dirigents del PP illenc estaven convençuts que tots els mitjans de comunicació de Balears, excepte *El Mundo - El Día de Baleares* (l'edició illenca del diari dirigit per Pedro J. Ramírez, amic comú de Zaplana i de Matas), eren molt

hostils als seus interessos. Així ho havia manifestat, entre d'altres, un col·laborador directe, i amic, de l'ara president balear a aquest setmanari, a principi de l'any 2000. De fet, la sensació d'orfanat mediàtica era tan intensa que estaven desesperats veient continuament operacions de desprestigi en contra seva muntades pels mitjans (cas Formentera, llavors dit cas Mapau, cas Bitel...) amb "l'objectiu de destruir personalment i política Jaume (Matas) i tot el PP". A pesar de la mala situació del PP a Balears, el fet és que el març del 2000 els conservadors havien aconseguit majoria absoluta a l'estat. Aznar nomenà Matas ministre i el juliol del 2002 incorporà Eduardo Zaplana al gabinet. El valencià es veié poderós per consolidar el seu poder mediàtic al País Valencià, amb ramificacions d'interès a Madrid per promoció personal, i el balear degué veure el moment i les circumstàncies adequades per intentar trencar el cru *hivern* mediàtic que ell i el seu partit consideraven que patien a Balears.

L'operació, com s'ha dit abans, es frustrà. Tanmateix, revifà el 2003 pel que fa a Balears quan els conservadors,

amb Matas al capdavant, aconseguiren la sorprenent victòria electoral per majoria absoluta. Ja no era necessari muntar, per així dir-ho, l'estratègia de guerrilla per resistir, com l'havien pensada. Com que gaudien del poder total a les Illes, les possibilitats que se li obrien a Matas eren enormes.

IB3. Després de prendre possessió del càrrec de president balear (juliol del 2003), Matas ordenà posar en marxa el procés per crear la televisió autonòmica. De forma immediata. Hi havia la llei *ad hoc*, del 1984, aprovada per unanimitat pel Parlament, però, com tantes altres en temps de les presidències de Gabriel Canellas, sense que mai s'hagués fet efectiva. Era l'instrument perfecte. En lloc de fer una nova llei, o reformar completament l'existent via projecte de llei, el Govern conservador optà per la via més ràpida al seu abast: la reforma d'uns pocs articles per adequar-la als interessos actuals, a través de la llei d'acompanyament dels pressupostos del 2004, que s'aprovà amb els vots del PP (30) i d'UM (3) el desembre del 2003. L'1 de gener d'enguany, doncs, la televisió

autonòmica balear començava a existir jurídicament. Al cap de no gaires setmanes, Matas nomenava Maria Umbert com a directora general, la qual, fins aquell moment era directora general del Gabinet de Presidència. Les crítiques de l'oposició no es feren esperar, per probable parcialitat de la futura televisió. El PP, especialment a través de la vicepresidenta del Govern balear, Rosa Estaràs, les rebutjava i es queixava pel que era, al seu parer, un "injust" perjudici cap als professionals de la futura televisió. Tanmateix, l'allau de nomenaments seguia el mateix perfil ideològic i polític: el subdirector és Germà Ventanyol, que fins el moment de ser nomenat havia estat cap de comunicació de la Conselleria d'Educació i Cultura, i, abans, responsable de comunicació a Balears del ministre Matas. Amb el càrrec de coordinadora de la televisió apareix Victòria de Miquel, abans a Presidència al Govern de Matas. Com a subdirectora d'informatius, la qual s'encarregarà de controlar els informatius elaborats per una empresa externa, el Govern ha col·locat Pilar Molla, que va ocupar durant cert temps la prefectura de comunicació a Madrid del ministre Matas; el responsable o delegat a Madrid serà Juan Manuel Martínez, excap de comunicació de les ministres de Sanitat d'Aznar, Celia Villalobos i Ana Pastor; i la confecció externa dels informatius ha estat encarregada a una empresa, nascuda de la televisió local Canal 4, que és dirigida des de l'octubre del 2003 per Javier Mato, el que fou director general de Comunicació de Presidència del Govern entre el 1996 i el 1999, amb Matas de president, i cap del gabinet del Ministeri de Medi Ambient, amb Matas de ministre. Davant d'aquesta forma d'emplenar l'organigrama de la futura televisió, que a mitjan d'enguany adquirí nom propi, IB3, no semblen gens impertinents les sospites opositoras.

Televisions locals. Fa dues setmanes el Govern balear resolva el concurs públic per a l'adjudicació de les llicències dels futurs canals terrestres digitals de televisions locals a Balears d'acord amb el que diu la normativa estatal, si bé avançant-se a la previsió d'aquesta

La vicepresidenta del Govern balear, Rosa Estaràs, executora directa de tot el referent a la televisió autonòmica, IB3, que el president Jaume Matas vol tenir.

quant a execució. L'executiu balear del PP desestimà els projectes presentats per quatre empreses: Grup Moll (editor de *Diario de Mallorca* i *Diario de Ibiza*, que sempre havien estat molt crítics amb Matas i el PP), Localia (de Prisa, el dimoni mediàtic del PP), una desconeguda productora de Mallorca i una altra empresa petita que té un canal local, Palma-TV, el propietari del qual és pròxim al PSOE. I atorgà el gruix, 24 dels 28 canals, a tres altres empreses: Falcó Produccions, que controla la televisió local d'Inca (Mallorca), la qual ha rebut suport massiu per part de l'Ajuntament de la localitat, el batlle del qual és per majoria absoluta Pere Rotger, també president del Parlament i president del PP-Mallorca; M7-Canal 37, del Grup Serra; i la productora Broate, l'apoderat de la qual és el promotor immobiliari Jacint Farrús, propietari de la televisió local Canal 4, la qual, a la vegada, fa part d'una altra empresa que és dirigida per Javier Mato (el citat abans home de confiança de Matas), i és aquesta la que ha aconseguit la producció dels informatius d'IB3. A banda d'aquestes tres empreses o grups afavorits, llavors també s'ha concedit freqüència a

la COPE, amb un canal a Palma, sobre l'orientació ideològica de la qual no calen presentacions; al bisbat de Menorca, que també controla el diari *Menorca*; una altra a Produccions Llevant de Manacor (Mallorca), on governa el PP; i a una televisió d'Eivissa i Formentera, on també governa, i amb sobrada majoria absoluta, el PP.

Si el lector vol relacionar les vegades que apareixen les sigles PP lligades a les televisions locals que han aconseguit freqüència, així com a les persones que ocupen llocs de màxima responsabilitat a IB3, ja tindrà una idea bastant ajustada de què és l'imperi mediàtic balear que s'està creant. En l'àmbit balear públic, IB3 està farcida de persones de total confiança del president Matas. A cada àmbit insular, les televisions locals privades que aviat (2008) seran les úniques que podran continuar existint estan majoritàriament relacionades, d'una forma o d'una altra, amb el PP. És a dir, en l'immediat panorama televisiu propi illenc res o pràcticament res se'n sortirà fora del control directe o indirecte dels conservadors.

Miquel Payeras